

Slægten Overgaard på Hindsels 150 år

Anna Overgaard

Det er en lang historie, meget længere end (disse) 150 år. For lige meget, hvem vi begynder med, er der et par forældre.

Lad os springe 230 år tilbage i tiden; da finder vi slægtens gamle forfædre i Hørsted i Thy.

I fæsteprotokollen for Ulstrup gods slår følgende, år 1746:

»Jørgen Christian Poulstrup til Ulstrup haver stedet gods og bortfæstet til Niels Thomsen Kjærgaard mit Ulstrup gods tilhørende Bondegaard i Hørsted, som salig Jacob Nielsen sidst beboede«.

Samme år blev Niels Thomsen gift med Kirsten Marie, datter af Christen Overgaard i Snedsted. Her kom Overgaard-navnet ind i billedet.

Videre i fæsteprotokollen slår, år 1780: »Jacob Nielsen Overgaard faar i fæste sin Faders Gaard i Hørsted, som hans Fader Niels Thomsen Overgaard, afstaar pas Grund af Alderdoms. (han døde 1783, 66 år gammel).

Jacob var den ældste søn, opkaldt efter den tidligere fæster og ikke efter sin farfar, han hed Thomas.

Moderen blev boende hos sønnen, hvad vel også havde praktisk betydning, da Jacob var næsten 40 år, inden han giftede sig i 1793 med en pige fra samme sogn, Maren Christensdatter.

1801 er Jacob tillige forpagter af Sønderhaa præstegaard; 2 år senere dør moderen.

I Jacobs og Marens ægteskab blev født 7 børn, hvoraf dog de to døde som små.

Det er særligt den ældste søn Niels, vi vil følge nærmere. Han er faktisk hovedpersonen i denne skildring, og ham må vi give skylden for, at vi i det hele taget holdt 150 års jubilæum. For øvrigt har

Niels og Jacob skiftevis været slægtsnavne gennem 250 år.

Niels var 15 år, da faderen døde, og således for ung til at overtage gården efter ham. Men knægten skulle vise, at han kunne klare sig selv.

Han tjente sine første penge ved at sælge ure og piber. Da han åbenbart havde handelstalent, blev det senere til studehandel. Der var gode indtjeningsmuligheder, når man forstod sig på handel.

Dels havde han stude i kommission for de store studegårde, »Tandrup«, »Raastrup« m. fl., dels købte og solgte han for egen regning.

Det var en tillidssag at handle med stude, men spændende var det også, da priserne kunne være svingende.

Studene blev drevet over Aggertangen. Der var lang vej at gå for dem til Husum, hvor de blev solgt på markedet. Det var næppe et driverliv at være studedriver!

Turen, der kunne vare tre til fire uger, foregik om foråret ad ældgamle jyske veje, øde og dårlige, over vadesteder og ofte med overnatning i det fri.

Man kan vel forestille sig, at studene tabte en del af deres staldfedme på denne tur. Men de thylandske stude var velanskrevet på markedet. Man vidste, at de hurtigt kunne fedes op igen i marsklandet.

En nat i 1825 skete der noget alvorligt for Niels Overgaard. Han var på vej sydpå over Aggertangen med en stor drift stude. Disse havde lagt sig til hvile for natten, trætte efter dagens vandring.

Pludselig blev de overrasket af den voldsomme stormflod, som overskyllede og gennembrød Agger tangen. Alle dyre-

ne druknede. Alt, hvad Niels Overgaard nu havde tilbage, var sin hest og sin ridepisk, og modet sank. Hvordan skulle han dog kunne få sin egen gård, som han stiledede efter?

Men han havde venner, som var villige til at hjælpe ham, og da de opfordrede ham til at fortsætte handelen, begyndte han forfra. Der var i disse år efter statsbankerotten mange større gårde på tvangsauktion efter hurtige ejerskifter, således også »Ulstrup« i Hundborg.

Ville Harkjær på »Raastrup« foreslog Niels at købe den. Men Niels havde ingen penge at købe for.

Nu var »Ulstrup« jo netop den herregård, hvorunder faderen havde været fæster. Det var fristende for fæstebondens søn at blive ejer af den. Og da Ville Harkjær lovede at stille med pengene, når Niels havde budt gården ind, gav han efter og mødte op ved auktionen.

Man kiggede noget på den unge mand, der blev ved med at byde, og spurgte ham, om han i det hele taget havde penge at købe for. Han forklarede, at de nok skulle komme.

Men sagen var, at gården var bestemt for en anden. Man prøvede at snakke Niels Overgaard fra det, og hvis han ville lade være at byde yderligere, skulle han få »Hindsels«, som skulle sælges til foråret. Det slog han sig så til tåls med.

Mærkeligt nok kom »Ulstrup« senere i samme slægt, idet et barnebarn af Niels' bror Jacob, Maren Overgaard, blev gift med Poul Houe, hvis barnebarn nu er tredje generation på »Ulstrup«. Men det er en helt anden historie.

I foråret 1826 meddelte Niels Overgaard ejeren af »Tandrup«, Tøfting, at han ikke kunne rejse til Husum med dennes stude, da han skulle blive hjemme og købe »Hindsels«.

- Nej, det skal du ikke bryde dig om, sagde Tøfting; den sag skal jeg nok klare,

rejs du bare. Og så tog Niels af sted i god tro.

Men Tøfting holdt ikke ord, og en anden, nemlig agent Lützhøft i Thisted, fik gården.

Da Niels på tilbagevejen hørte om det hos færgemanden i Oddesund, Niels Hansen, kan det nok være, at der var en, der var vred.

På en af færgemandens heste red han i huj og hast til »Tandrup« og skældte ud - nu ville han ikke være studedreng for Tøfting længere.

Denne mente dog, at havde han gjort noget forkert, kunne han vel gøre det godt igen, og tog så til Thisted og købte »Hindsels« af agent Lützhøft til samme pris, som han havde givet, nemlig 3.000 rigsdaler.

Og så var Niels Overgaard ejer af »Hindsels«. Et nyt livsafsnit begyndte.

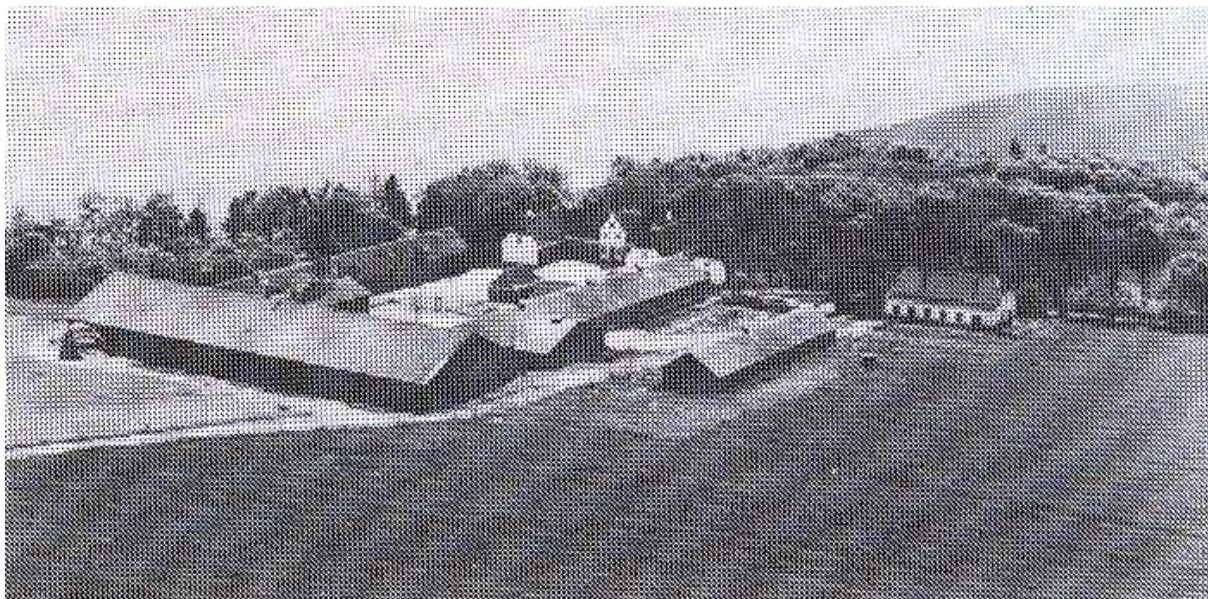
Skødet blev dog først udstedt året efter, nemlig den 9. juni 1827, og denne dag regnes for den egentlige overtagelsesdato.

»Hindsels« var ansat til hartkorn ufri hovedgårdstakst 29 tdr. 2 sk. 4 fik. tilligemed derunderliggende 6 fæstehuse, som ret hurtigt blev frasolgt.

Efter Laurits Breinholt's død i 1804 havde »Hindsels« skiftet ejere mange gange, men ingen havde rigtigt kunnet klare forpligtelserne. Gods og tiender var solgt fra, jorden var i dårlig stand, en stor del var uopdyrket og bevokset med lyng og siv. Og da udhusene tillige var nedbrændte, var der nok at tage fat på.

Niels Overgaard ansatte sin yngre bror, Christen, som avlsforvalter, mens han selv fortsatte studehandelen nogle år for at tjene penge til at sætte gården i stand for. Og lidt efter lidt blev gården drevet frem. Der blev bygget; jorden blev opdyrket, merglet og drænet, og efterhånden kunne der fedes 100 stude.

Ved et kig i den gamle regnskabsbog

Luftfoto af Hindsels

ses, at i 1842, 26. april, er solgt 70 stude å 58½ rdl. parret til hr. Tøfting, »Tandrup«. Studene solgtes altid parvis, og der regnedes med en fortjeneste på mindst 7 rdl. pr. stud, alt efter hvor længe, man havde haft dem.

Af køer var der ikke mange på den tid, nærmest kun til eget forbrug af mælkeprodukter. Derimod en del får, som kunne græsse på de tyndt bevoksede strækninger. Helt op til vor tid i 1950 slagtedes 5-6 får hvert efterår. Saltet og røget fårelår var yndet pålæg.

I 1845 byggedes en hollandsk mølle i stedet for en gammel stubmølle. Overslaget over møllebygningen lød på 1.545 rdl. Smeden i Hellerød, Elias Madsen, var antagelig med til at bygge den, da der foreligger en regning fra ham ved den tid. Der blev indrettet grynsmølleri. Man lavede gryn af egen bygavl, såvel som indkøbt, og solgte grynene til Norge. Der var udskibningshavn neden for gården, og skibene fra Norge kom med f.eks. træ.

Ligesom den rige bonde byggede Niels

Overgaard sine lader større, efterhånden som jordens ydeevne steg.

Først i 1834 blev Niels gift med Edel Hansen, født 1809, datter af færgemanden i Oddesund, som var død året i forvejen. Moderen fik da sit ophold her på »Hindsels« indtil sin død i 1855.

Broderen Christen Overgaard, der var avlsforvalter nogle år, købte siden »Gadegård« i Helligsø. Han døde ugift og ret ung, ca. 43 år. Hans gravsten findes endnu på Helligsø kirkegård.

I sit testamente, der opbevares i familiearkivet, har han betænkt sin husbestyrerinde med 1.000 rdl. samt et godt beboeligt hus, som skal opføres, hvor hun ønsker det.

Edel Overgaard havde tre børn:

1. *Petrine Overgaard (1835-1873)*

Gift 1857 med købmand Niels Madsen Foget, Thisted (1830-1900). Købte Hvidbjerggaard 1860, 4 børn.

2. Jacob Overgaard (1836-1917)

Efter faderens død bestyrer for sin mor på Hindsels. Blev ejer 1869. Gift 1871 med Ane Kirstine Willadsen (1842-1915). Datter af Bertel Willadsen, Købmandsgården i Hvidbjerg. (Jens Riis' gård, Kirkegaard), 7 børn.

3. Mathias Nikolaj Resen Overgaard (1839-1909).

Blev gift 1862 med Anne Marie Bernsdorf fra Ringkøbing (1837-1920). Nikolaj bestyrede Overgaardsminde, som han blev ejer af ved skiftedelingen i 1869, 4 børn. Byggede i 1901 »Hvidbjerghus«, hvor de begge boede til deres død. En søn, Johannes, overtog Overgaardsminde, som desværre gik ud af slægten i 1912.

De tre børn blev ret strengt opdraget. De måtte således stå op ved bordet, mens de spiste. Kun de ældre måtte sidde ned. Deres boglige lærdom tog en huslærer sig af.

Det praktiske har de også nok fået lært, skønt der just ikke var mangel på tjenestefolk. I 1850 tæller staben 21, foruden almindeligt tyende, også iberegnet forvalter, huslærer, husjomfru og væverske.

En del af disse folk kom fra andre egne af Thy, og da det tit endte med giftermål og bosættelse på Thyholm, kom der fornyelse hertil af den vej.

Man spørger uvilkårligt, hvad lønnen var dengang. Da må vi igen ty til den gamle regnskabsbog:

1842, Jomfru Therkildsen, ½ års løn fra Maj til Nov. 7 rdl. 1844, Peder Møller i Søndbjerg, fæstet ham fra begyndelsen af Marts til Nov. 8 rdl. Fæstet dreng af hans fra Maj til maj 7 rdl. Dog kun 6, om jeg finder mig utilfreds. 1858 Januar den 15 Accorderende jeg med Peder Poder om at læsse et Tusinde Læs Mergel og skulle give ham 20 rdl. og en Rugkage derfor.

Niels Overgaard havde altid lyst til handel, og det var for ham en særlig sport at gå på strandingsauktioner, som på den tid nok også var værd at gå efter. Der var mange strandinger og skibsforlis.

Ved en sådan lejlighed købte han en stor skibsklokke fra 1700-tallet. Den har siden fungeret som gårdklokke, og hvad klang angår, kan den måle sig med egenens kirkeklokker.

Også store mahognikævlere blev købt på auktion. I 1840 fik snedker Tandrup fra Aarup 10 rdl. for »at forfærdige et Skatol«. Det blev siden til et større møblement, der generation efter generation har været brugt i storstuen uden endnu at bære præg af ælde.

Også et sølvkrus fra år 1700 vidner om Niels Overgaards sans for gedigne ting.

Hans sølvbeslagne merskumspibe er antagelig en levn fra hans første tid som handelsmand.

Om man dog et kort øjeblik kunne skrue tiden tilbage og kigge ind! Eller om sten kunne tale! Hvad kunne man ikke få af viden om livet inden for disse gamle mure gennem 200 år. Hvordan levede de i hverdagen? Var de lykkeligere end vi? Vi kan kun forsøge at stykke sammen af det, som de har efterladt os på forskellig vis gennem overlevering fra slægt til slægt.

I de senere år var Niels Overgaard sva-gelig af helbred, og det var da naturligt, at Jacob, som den ældste, måtte sættes ind i gårdens drift.

Allerede som 18-årig var han med til at købe stude sammen med forvalteren, Niels Futtrup, hos dennes bror, Pejter i Refshedegaard, som der var tradition for. Jacob holdt på, at hans stude var for dyre, men Niels Futtrup mente, det aldrig kunne gå at komme hjem til den gamle uden at have købt studene. De begyndte dog hjemturen, men da de nåede landevejen, kom Pejter løbende efter dem, og så blev handelen afsluttet, selv om Jacob stadig

syntes, studene var for dyre.

Det skulle senere vise sig, at Jacob var god til at handle.

I midten af 1800-tallet ejedes næsten alle større gårde omkring Limfjordens sydvestlige del af slægterne Brejnholt og Stokholm. De var dygtige folk og drevne handelsmænd. Da de også handlede med stude, morede det Jacob Overgaard, når han kunne komme først på stedet, hvor der var stude til salg, og købe dem for næsen af de andre. Det kunne godt være en tur på 10 mil. Måske startede han allerede ved fire-tiden om morgenen, medbringende brød og foder til hestene. Var det nordpå, turen gik, da var Koldby Kro det sted, hvor der altid blev gjort ophold. Den gode krovært, Johannes Nybye, var berømt for sit frokostbord.

Inden Niels Overgaard døde i 1857, nåede han at få bygget Overgårdsminde, som i nogle år blev kaldt »den nye gård«. Selve delingen og udstykningen foregik først i 1869, således at hovedparcellen, Matr. nr. 1 blev ansat til hartk. 13-4-2-2½, og den nye gård, matr. nr. 2 til hartk. 7-5-0-1¼. Hartkornet var ved 1844 matrিকulen nedsat fra 29 til 21 tdr.

En måned før sin fars død blev datteren Petrine gift. Også hende fik han sørget for.

Man kan ofte undres over, hvordan folk i gamle dage altid fik tid til at ordne deres sager, inden de døde. Det hed vist »at beskikke sit hus«.

Døden kom ikke bag på dem; den hørte med til deres liv. De regnede med den.

Jacob bestyrede Hindsels efter faderens død for sin mor, der var en dygtig og myndig dame. Det fortælles, at Jacob var forlovet i henved 10 år, inden han »fik lov til at gifte sig!«. Han kunne ellers nok være sin Kirstine bekendt, købmandens ældste datter.

Der blev bygget et hus vest for gården, til enkemadam Overgaard, og det var ikke småting, hun skulle have i aftægt af gården. Til gengæld skulle såvel hus som indbo tilfalde gården og ikke boet efter hendes død.

I 1871 blev de unge gift. Kirstine var en elskelig, mild og from kvinde. Kom Jacob vred ind til hende, var han altid formildet, når han gik ud. Hun havde en god indflydelse på ham. Han var nok barsk af ydre, kunne være streng over for andre, men ikke mindst over for sig selv.

Hans svigersøn, pastor Jensen, sagde om ham ved hans begravelse: »Hans fejl var ikke vanskelige at få øje på; han gjorde så lidt for at skjule dem«. En karakteristik, som også kunne passe på hans barnebarn, Niels Iver, den fjerde ejer af Hindsels.

Bag Jacob Overgaards tilknappe ydre bankede dog et varmt hjerte. Mange er de mennesker, som før bankers og sparekassers tid kom til ham for at låne penge. Det fortæller den gamle regnskabsbog om. Eller de blev hjulpet på andre måder.

Jacob Overgaard var medlem af amtsrådet, der dengang bestod af proprietærer. Aristokrati vil man vel kalde det i dag. Men langt op i sidste århundrede var det ikke enhver, der kunne skrive sit eget navn.

Trods de mange andre ting, han havde med at gøre, var det dog først og fremmest gården, som fik gavn af hans dygtighed. I sine yngre år præsterede han engang på en formiddag at så 5 td. korn med hånden og derefter ride til Holstebro Marked, hvortil han kom ved middagstid. Der fortælles ikke, hvornår dagen var begyndt!

Jacob og Kirstine levede et jævnt og virksomt liv, præget af gammeldags nøjsomhed.

Der var nok at gøre både inde og ude. I deres ægteskab var følgende 7 børn:

1. *Edel Marie Overgaard (1871-1960)*

Gift 1892 med pastor P. Chr. Jensen, Jegindø (1864-1930). Fra 1896 til sin død præst i Horsens, Hammer i Vendsyssel. Marie boede derefter 30 år i Hasseris i en villa, som hun kaldte »Munkholm«. Ingen børn.

2. *Niels Overgaard (1873-1957)*

Gift 1901 med Elisabeth Møller fra Randers (1876-1958), tidligere lærerinde på Hindsels. De overtog 1901 »Damgaard« på Mors, nu overdraget til tredje generation. 6 børn.

3. *Bertel Willadsen Askov Overgaard (1874-1950).*

Gift 1916 med Deodata Lund (1878-1961), født i Haugesund i Norge. Hun mistede sin mor som lille og blev opdraget hos sin moster på »Sofienlund« i Hjerm. Kom til Hindsels som husbestyrerinde efter Kirstine Overgaards død. Askov forpagtede Hindsels 1909 og købte den i 1911. Forældrene blev boende hos ham. Ingen børn.

4. *Christen Overgaard (1876-1954)*

Gift 1913 med Ellen Simmelkær (1884-1946), sangerinde. Efter realeksamen kom Christen i maskinlære, blev cand. polyt. og ansat på B&W. Senere direktør samme sted. Ingen børn.

5. *Maren Jensine Overgaard (1878-1928)*

Ugift, hjalp sin mor hjemme, men boede sine sidste år i København.

6. *Peder Valdemar Overgaard (1880-1938).*

Ugift, repræsentant, rejste i sine unge år til Australien, men kom senere tilbage og bosatte sig i Danmark.

7. *Holger Overgaard (1884-1955)*

Gift 1912 med Helga Olesen (1888-1976), født på »Strandbjerggaard« ved Struer. Overtog 1912 »Broager« i Nørhåa, flyttede senere til Thisted. 6 børn, hvoraf den næst yngste, Niels Iver (1921-1974), blev fjerde generation på Hindsels af slægten Overgaard.

Disse børn voksede op i et trygt og godt barndomshjem, et hjem, der betød så uendeligt meget for dem gennem hele livet. Jeg vil lade den ældste datter, Marie, fortælle barndoms- og ungdomsminder og dermed karakterisere sit hjem.

»Vi mindes alle vore festdage, især fars og mors fødselsdage, hvor vi børn som små sad med næserne mod ruderne, optaget af de mange køretøjer gennem porten, hen foran gadedøren. Jeg synes endnu at kunne mærke den ubestemmelige duft af lys, blomster, andesteg og kongerøgelse, især på mors fødselsdag, den 11. december.

Vi har dejlige minder fra ungdomsdage med gæster, liggende ungdom, vesterhavsture i stængervogne med heste for og en stor madkurv.

Hvor kunne mor trække bordet langt ud for os. En ferie husker jeg, vi i tre søndage var 35. Vi mindes, når vi ved en sådan lejlighed ved fjorden vinkede farvel til »Kallerupperne« og »Selhauserne« fra Kaas og sang: »Fred hviler over land og by«.

Vi husker sensommerdage med høj luft, når børnene kom hjem, fars og mors store glæde. Far kunne ikke vente, til vi kom ned om morgenen, men begyndte sin vandring fra dør til dør, slog sig ned på sengekanten.

Han ville vide besked med, hvorledes vi nu kom af sted med både det ene og det andet. Jeg tænker ofte på, hvad min far sagde til min bror, Christian, da han som ingeniør var kommet ind på B&W:

»Spørg aldrig om, hvad du får i løn, søg

at gøre dig uundværlig!«.

Til sidst har vi minder om løvfaldsdage, om forberedelserne til den sidste, store rejse, stille dage med indad- og opadvendte sind, som formede sig i ydmyg bøn til Gud.

Jeg husker, min mor engang sagde: »Jeg er så bange for at gøre Gud imod«. Og min fars sidste ord til mig, inden han døde: »Jeg tror på Gud Fader, Søn og Helligånd, det skal mine børn og børnebørn også. Gud give det må ske«.

Skrevet 1927. Marie Jensen, f. Overgaard

Jacob Overgaard købte i 1880'erne nogle korthornskvier fra Sønderjylland og grundlagde en stambesætning, som siden har været gårdens aktiv i næsten 100 år.

I 1893 anskaffedes en »selvaflæggende høstmaskine«. Sammen med, at man fik part i et damptærskværk, var det et epokegørende fremskridt på den tid, da man brugte plejl. Folkeholdet var nu heller ikke så stort mere. 4 karle, 3 drenge, 1 gartner og 3 piger, foruden en del daglejerne i hø- og høstbjærgningstiden.

Lønningerne beløb sig til ca. 2.000 kr. om året!

I 1908 kunne en stuepige og en brygerspige tjene 90 kr. hver om vinteren, mens kokkepigen kun fik 85 kr.

I Jacob Overgaards tid, omkring 1894, blev haven anlagt syd for gården. Nogle år før var Møllebakken blevet tilplantet med fyrretræer for at give læ. Der måtte plantes nye et par gange, inden de groede. Siden blev disse afløst af gran og senere bøg, som nu har magten.

Det er en tilbagevendende glæde hvert forår at iagttage de først udsprungne bøger, der mærkeligt nok viser sig så tidligt som bøgerne på Vejle-kanten.

Slægtens gang

Efter Kristine Overgaards død i 1915 blev der en stor, tom plads, og det gik for alvor op for Jacob, hvilken støtte han havde haft i sin kære hustru. Kun to år efter døde også han her, hvor han havde tilbragt hele sit liv.

Askov, der forlængst havde overtaget styret, fik efter sin mors død en husbestyrerinde, frk. Deodate Lund.

Hun var smuk af udseende og ferm i huset. Det varede heller ikke så længe, inden hun blev kone på gården, hvor hun styrede husholdningen med fast og sikker hånd.

Askov var en mand af få ord, men en retlinet personlighed, der med dygtighed passede sin gård og de offentlige hverv, han blev sat til at varetage.

Til at fortælle historier i en snæver kreds var Askov uforlignelig. En del af disse historier havde han hørt sin far fortælle. Men han forstod også selv kunsten at iagttage folk og lytte.

For hans søskende blev Hindsels ved at være barndomshjemmet, hvortil man vendte tilbage i ferier og ved andre lejligheder - i sandhed en slægtsgård.

Ved slægtens 100 års fest satte Jacob Overgaards 7 børn en mindesten i haven.

Askov og Deodate levede et harmonisk ægteskab og holdt gården i mønsterværdig orden, både ude og inde.

I 1932 blev de gamle stråtækte udbygninger fra Niels Overgaards tid revet ned, og der blev bygget nye tidssvarende med fast tag. Det var et stort arbejde, men også en stor tilfredsstillelse, da det hele stod færdigt. Det kostede mellem 80.000 og 90.000 kr. at bygge udhusene.

Endnu på deres tid eksisterede standsforskellene. Folkene sagde De til Askov og Deodate Overgaard. Noget andet var utænkeligt, og man tog hatten af, når man mødte dem. Det var naturligt for begge parter. Det, man er født og opdraget i,

kan man ikke løbe fra! Der skulle et generationsskifte til for at ændre dette.

For mig, der er opvokset i et almindeligt bondehjem og senere kom ind i slægten fra en sidevej, faldt det ikke svært at indordne mig under mere demokratiske forhold mellem herskab og tjenestefolk.

Fra min barndom i Hellerød vidste jeg, at bag de store træer i det fjerne lå noget, man kaldte Hindsels. Det var en verden fjernt fra min. Jeg tænkte ikke på dengang, at jeg nogen sinden skulle komme denne verden på nært hold. Jeg vovede dog i 1945 at søge pladsen som kokkepige og fik den.

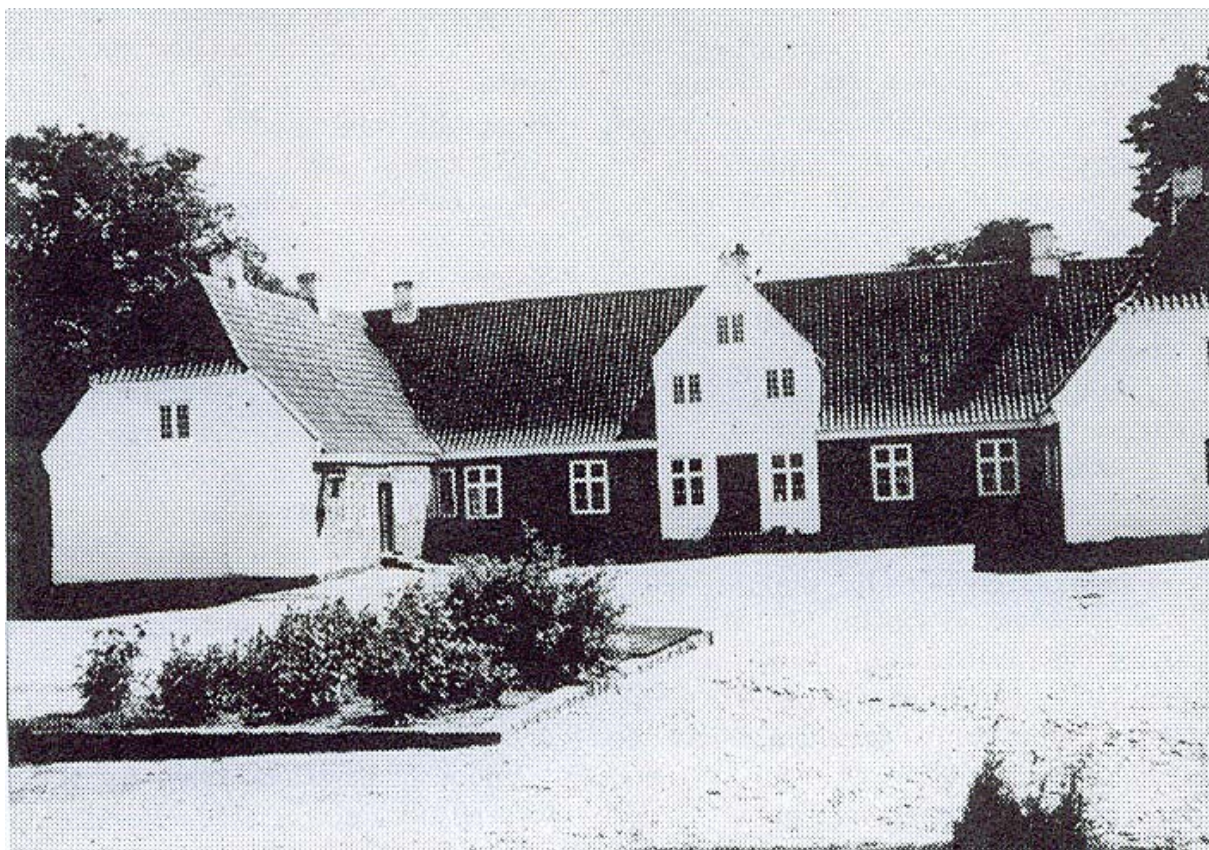
Det var interessant for mig at se, hvordan en stor landhusholdning fungerede,

og hvordan livet levedes på en herregård. Senere skulle det komme mig til megen nytte.

Her mødtes vi, Niels Iver og jeg, omkring de glade dage ved Danmarks befrielse. Han var på dette tidspunkt forkarl hos sin farbror, kaldet »onkel Askov«. De unge i slægten havde på skift aftjent deres »værnepligt« her.

Snart efter hørte jeg til familien. Efter brylluppet i 1947 fik vi plads som bestyrerfolk på en gård 20 km fra København. Det var en slidsom, men lykkelig tid, hvor vi i optimisme og med ungdommens gå-på-mod gjorde vore erfaringer, og hvor to af børnene blev født.

Fra fædre er det kommet, til sønner skal det gå

Hindsels' trefløjede hovedbygning set fra gårdspladsen.

Tiderne skifter med tider

I juni 1950 kom budskabet: »Onkel Askov er død!«.

Det var et hårdt slag for hans hustru, for hvem han havde været livets store gave. Hun forvandt aldrig dette store slag.

Familien holdt rådslagning. Der blev sendt bud efter os. Kunne vi komme til november?

Det var en stor opgave! Kunne vi magte den? Var vi værdige til den tillid, der blev vist os?

Vi sagde ja, i tro på, at det var rigtigt sådan, og i håb om, at vi ville vokse med opgaven.

Det var en klog foranstaltning, at vi i første omgang forpagtede gården. Hvad kunne vi ikke i ungdommeligt overmod og uforstand have forårsaget af »ødelæggelser« ved ubetænksomme moderniseringer og forbedringer, hvis vi havde fået lov til at skalte og valte med det hele efter forgodtbefindende? En vis omskoling og indlevelse i miljøet var nødvendig.

Hver generation er et forbindelsesled mellem fortid og fremtid. Vi hører til i en større sammenhæng. Denne forbindelse bagud er vigtig for at forstå den tid, vi lever i.

Lidt efter lidt gik det op for os, hvad det betød at være en slægtsgård betroet, være led i en kæde, hvis længde man ikke kender.

På grund af lovændringer blev forpagtningstiden afbrudt, og vi overtog Hindsels i 1954.

Deodata boede hos os i 11 år, først i hovedfløjen og de sidste 4 år i sidefløjen.

Hun lærte at glæde sig over børnenes færd og deres små godnatvisitter. Og hun var taknemmelig for at blive hjulpet på sine gamle dage. Livet havde dog tabt sin værdi for hende efter Askovs død,

*»men altid det dages dog påny
hvor hjerterne morgen vente«.*

Der var nok at se til. Dog, landbrug er ikke bare et levebrød, men også en livsform.

Sammen med vore dygtige medhjælpere, ofte hele søskendeflokke, dannede vi et lille samfund for sig, et fællesskab.

Disse mange trofaste folk, som lagde deres unge kræfter her, må vi stadig mindes med megen glæde. Hvad skulle vi have gjort uden dem?

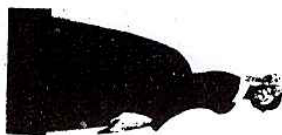
Niels Iver gik ikke ind i folk med træsko på. Thyholmboerne så ham an. Han var ikke en af deres egne.

Han ville ikke lave om på sig selv for at tækkes andre, og hans ærlighed gjorde, at han aldrig pyntede på sig selv. Men kom man ind bagved, så fandt man et redeligt sindelag og et hjerte af guld.

*Der plantes et træ på slægtens
150-års dag.*

Edel Marie Hansen
1809-77

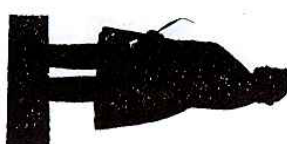
Jacob Overgaard
1836-1917
Kirstine Willadsen
1842-1915
"Hindsele"

Petrine Marie Overgaard
1835-73
Niels Madsen Foget
1830-1900
"Hvidbjerggaard"

Mathias Nicolaj Resen
Overgaard
1839-1909
Anna Marie Bernsdorf
1837-1920
"Overgaardsminde"

Marie Overgaard oo P. Chr. Jensen
1871-1960 1864-1930
Niels Overgaard oo Elisabeth Møller
1873-1957 1876-1958
Askov Overgaard oo Doodata Lund
1874-1950 1878-1961
Christen Ovg. oo Ellen Simmelkjar
1876-1954 1884-1946
Maren Jensine Overgaard
1878-1928
Peter Valdemar Overgaard
1880-1938
Holger Overgaard oo Helga Olesen
1884-1955 1888-1976

Edel Foget
1858-1941
Niels Overgaard Foget
1861-1906
Kirstine Foget
1865-1937
Mads Foget oo Emilie Selchow
1867-1955 1870-1953

Edel Nelly Overgaard oo Louis Chr. Juul
1864-1934 1851-1900
Margrethe Kirstine Overgaard
1865-1942
Dora Overgaard
1873-1962
Johs. Overgaard oo Ellen la Cour
1875-1954 1876-1944
Karen R. Grønvang
1889

Jacob Overgaard oo Marie Mikkelsen
1902-39 1906-
Bertel W. A. Ovg. oo Anna Ribsgaard
1903- 1908-
Fr. Vibeke Ovg. oo Olaf Hobolt Jensen
1907- 1905-
Sigrid Nially Ovg. oo Valde Odgaard
1911- 1910-
Anne Kirstine Ovg. oo Erik Bering
1915- 1903-
Gerda Marie Overgaard
1917-73

Ellen J. Ovg. oo Henning Madsen
1912- 1912-
Hilbert O. Ovg. oo Emma D. Andersen
1914- 1912-
Erik Jacob Ovg. oo
1915-21
Agnete Ovg. oo Georg Gunthel
1918- 1908-
Niels Iver Ovg. oo Anna Elkjær
1921-74 1922-
Knut B. Ovg. oo Vivi B. Pedersen
1922- 1933-

Esther Foget
1897-
Vita Foget oo Knud Østerbye
1902 1902-56
Maja Edel Foget
1906-
Johs. Foget oo Grethe H. Christensen
1900-57 191-67

Marie Amalie Juul oo N. O. Raasted
1870-1958 1888-1966
Chr. Juul oo Lise Danielsen
1888-1932 1885-1932
Anna Grethe Juul oo Christen Højlund
1893-1937 1888-1970
Niels Juul oo Kirsten
1895-1943 1897-

Agnete la Cour Overgaard oo Em. Hansen
1902- 1899-
Kirsten la Cour Ovg. oo Hans Heltner
1903- 1905-
Nicolaj la Cour Ovg. oo Ellen August
1906-74 1907-
Ellen la Cour Ovg. oo Frode Buttrup
1909-76 1904-
Karen la Cour Ovg. oo Peter Hagemund
1911- 1901-75

1827 - Fire generationer - 1977

Niels Overgaard
1795-1857

I 1950'erne tog mekaniseringen fart. Hestene skiftedes ud med traktorer, og hvad dermed fulgte.

Da vi i 1955 fik en mejetærsker, lød der mange kritiske røster. Sådan noget amerikansk påhit duede da ikke i vort klima, og mange lovede vist sig selv, at sådan et monstrum skulle de i hvert fald ikke have i gården.

Det første år blev frøgræs og korn lagt på skår, inden det gik igennem mejetærskeren. Man prøvede sig forsigtigt frem!

Sådan skred udviklingen. Niels Iver var ikke bange for at prøve noget nyt, hvis han troede, der var fremtid i det.

6 børn voksede op:

1. *Carl Henrik, født 1948*

2. *Kirsten, født 1949*

3. *Edel Marie, født 1951*

4. *Askov, født 1954*

5. *Erik Jacob, født 1957*

6. *Anne Mette, født 1961*

Der var i to menneskealdre ikke kommet børn til verden her, sidst i 1884.

Før 1955 har heller ingen børn herfra gået i kommunens eller sognets skoler.

Niels Iver tog ivrig del i, hvad der rørte sig i tiden, faglig viden som politisk. Hvad end han deltog i af møder af forskellig art, vendte han altid glad tilbage til den plet af fædrelandets jord, som var blevet hans, og som han elskede så højt.

Her sluttede han sin gerning, kun 53 år gammel. Et kort liv, målt med menneskealder, men det var høstens tid, og han nåede at strø frøkorn, hvor han gik.

*»Ja, vort liv, det har formet sig rigt,
som et strålende yndefuldt digt«.*

Fire slægtsled er nu stedt til hvile ved Hvidbjerg kirke, der hvor fædrene har haft sin gang gennem skiftende tider.

Livet går videre »og Guds barmhjertighed varer fra slægt til slægt over dem, som frygter Ham«. (Luk. 1.50.).

*Anna Overgaard
f. Ilkjær*

Kilder:

Kirkebøger

Folketællinger

Familiearkivet

Th. Hauch-Fausbøll: Slægten Overgaard

Max Grohshenning: Slægten Brejnholt

Skøde 1827-1969-1911

Den gamle regnskabsbog

I.B. Krarup: Landbrugets udvikling

Jesper Madsen: Studehandelens historie

Salamon Frifeldt: Ad jydsk veje sønderud.